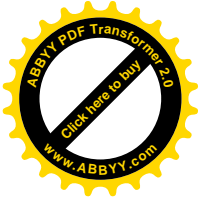
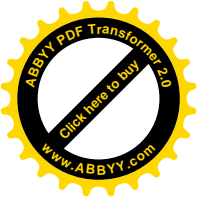

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

گروه زبان‌شناسی

پایان‌نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته زبان‌شناسی همگانی

عنوان

بررسی صرف در گویش لری شهرستان دورود (لرستان)

استاد راهنما

دکتر مهرداد نغزگوی کهن

استاد مشاور

دکتر امید طبیب‌زاده

پژوهشگر

سید محمد حسینی

زمستان 1389

همه امتیازهای این پایان‌نامه به دانشگاه بوعلی سینا تعلق دارد. در صورت استفاده از تمام یا بخشی از مطالب پایان‌نامه در مجلات، کنفرانس‌ها و یا سخنرانی‌ها، باید نام دانشگاه بوعلی سینا (یا استاد یا اساتید راهنمای پایان‌نامه) و نام دانشجو با ذکر مأخذ و ضمن کسب مجوز کتبی از دفتر تحصیلات تکمیلی دانشگاه ثبت شود. در غیر این صورت مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

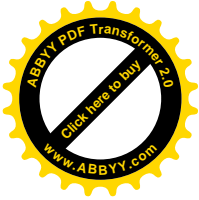
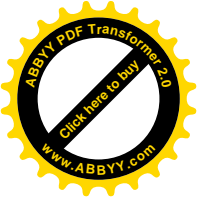

تقدیم به اُسوه‌های زندگی ام:
پدر بزرگوارم و برادر گرامی ام، که خداوند ایشان را بیامرزد.

تقدیم به تکیه‌گاه زندگی ام:
مادرم، که خداوند او را سلامت بدارد.

تقدیم به شریک زندگی ام:
بهاره، که خداوند او را برایم نگاهدارد.

و تقدیم به خانواده‌ام.

تشکر و قدردانی

پیش از بیان هرچیز بر خود لازم می‌دانم تا از همه عزیزانی که در به ثمر رسیدن این تحقیق مرا یاری نموده‌اند، تشکر نمایم. از استاد گرانقدر و بزرگوارم، جناب آقای دکتر مهرداد نغزگوی کهن، که بدون اغراق بیش از من این پایان‌نامه را مطالعه، و زحمت راهنمایی نگارنده را داشته و نکات بسیار ظریف و مهمی را یادآوری نمودند، کمال تشکر را دارم و امیدوارم همواره برقرار باشند؛ از استاد گرامی و معلم فرزانه‌ام، جناب آقای دکتر امید طبیب‌زاده قمصری برای درس‌های زندگی که از محضر ایشان آموختم و نیز زحمت مشاوره این تحقیق صمیمانه تشکر می‌کنم؛ از استاد گران‌سنگ، دکتر محمد راسخ مهند به‌خاطر همه زحمتهایی که برای یادگیری ما متحمل شده‌اند، تشکر و قدردانی می‌کنم و امیدوارم این اساتید در تمام شئون زندگی‌شان بیش از پیش موفق باشند. از خانواده‌ام که در همه روزهای کاری من در اتمام این تحقیق یاری‌ام کردند بی‌نهایت سپاسگزارم. از جناب آقای محمد یاراحمدی و خانواده گرامی ایشان برای حمایت‌ها و دلگرمی‌های همه‌جانبه‌ای که از نگارنده داشته‌اند، تقدیر و تشکر می‌کنم. از آموزگار سال اول ابتدایی‌ام، استاد حمید آقایی، که در این پایان‌نامه نیز دست همکاری مرا فشرد و در جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز مرا کمک کرد، سپاسگزارم. از مدیریت محترم شرکت بردگستر، جناب آقای مهندس غیاثوند، برای حمایت‌های بی‌دریغی که در طول تحصیل نگارنده داشته‌اند، سپاسگزارم. در پایان از همه گویشوران عزیز و محترمی که با حوصله فراوان برای جمع‌آوری داده‌های اولیه با نگارنده همکاری داشته‌اند، بی‌نهایت سپاسگزار و ممنونم.

دانشگاه بوعلی سینا

مشخصات رساله/پایان نامه تحصیلی

عنوان:

بررسی صرف در گویش لری شهرستان دورود (لرستان)

نام نویسنده: سید محمد حسینی

نام استاد راهنما: دکتر مهرداد نغزگوی کهن

نام استاد مشاور: دکتر امید طبیبزاده

گروه آموزشی: زبان‌شناسی

دانشکده: ادبیات و علوم انسانی

درجه تحصیلی: کارشناسی ارشد

گرایش تحصیلی: همگانی

رشته تحصیلی: زبان‌شناسی

تعداد صفحات: 176

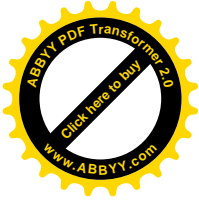
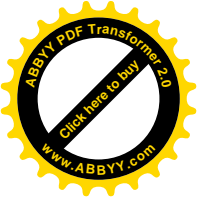
تاریخ دفاع: 1389/11/24

تاریخ تصویب: 1387/11/08

چکیده:

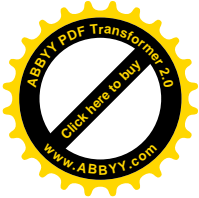
گویش‌ها و لهجه‌های پیرامون هر زبان، از کارآمدترین مشخصه‌ها در بررسی و احیای زبان و فرهنگ هستند، که به دلیل ویژگی‌های منحصر به فرد کمتر دستخوش تغییر و دگرگونی می‌شوند. در واقع گویش‌ها به‌عنوان یکی از گونه‌های زبانی، دارای ویژگی‌های منحصر به فردی هستند که گویشوران آنها، به آن اشراف دارند. آنچه که اهمیت بررسی گویش‌ها را نشان می‌دهد، برجسته و مکتوب کردن این ویژگی‌هاست تا در گذر زمان از نابودی آنها جلوگیری شود. در این پایان‌نامه نیز با همین رویکرد به بررسی صرف در گویش لری شهرستان دورود (لرستان) پرداخته‌ایم. تحقیق پیش‌رو شامل شش فصل است. در فصل اول با عنوان مقدمه، پس از ارائه نکاتی در گویش لری به بیان روش پژوهش و نیز پیشینه تحقیقاتی گویش لری پرداخته‌ایم. سپس در فصل دوم به مبحث ملاحظات نظری و چارچوب کاری در صرف پرداخته‌ایم. به‌طور کلی در صرف به مطالعه تصریف و واژه‌سازی (مشمول بر اشتقاق و ترکیب) می‌پردازیم؛ ما نیز در فصل‌های 3، 4 و 5 به ترتیب به این موضوعات پرداخته و در هر مبحث مقایسه‌های لازم با فارسی معیار انجام شده‌است. فصل سوم را به‌صورت تفصیلی به مبحث امکانات تصریف فعل، اسم و صفت در گویش لری اختصاص داده‌ایم. فصل چهارم به موضوع اشتقاق و یا به‌عبارت دیگر به وندهای اسم‌ساز، صفت‌ساز و قیدساز می‌پردازد و در حدود چهل وند پرکاربرد مختلف را معرفی می‌کند. فصل پنجم نیز به موضوع الگوهای ترکیب اسم، صفت و قید مربوط می‌شود؛ در این فصل عمده‌ترین الگوها از پرکاربردترین تا کم‌کاربردترین آنها معرفی و مقایسه شده‌اند. نکته شایان ذکر در این فصل وجود تشابه کاربردی زیاد در برخی الگوها بین فارسی و گویش لری، و نیز تفاوت بارز در برخی از دیگر الگوهاست. در فصل ششم نیز به جمع‌بندی و پاسخ به فرضیات پرداخته‌ایم. نتیجه کلی حاصل شده اینکه، صرف‌نظر از چند مورد خاص، وندهای اشتقاقی و تصریفی در گویش لری به لحاظ نقش و نوع همچون فارسی عمل می‌کنند؛ و در خصوص الگوهای ترکیب باید گفت در مقایسه الگوهای گویش لری با فارسی معیار، تفاوت نسبتاً زیادی دیده می‌شود، که این موضوع قابل توجه است.

واژه‌های کلیدی: گویش لری، صرف در لری، تصریف، اشتقاق، ترکیب.

فهرست مطالب

1.....	فصل اول: مقدمه
2.....	1-1- در آمدی بر گویشها و لهجه ها در ایران
3.....	2-1- در مورد گویش لری
5.....	3-1- بیان مسأله، ضرورت و اهداف تحقیق
6.....	4-1- روش تحقیق
7.....	5-1- چارچوب تحقیق
8.....	6-1- دربارهٔ استان لرستان و شهرستان دورود
9.....	7-1- پیشینهٔ تحقیق
15.....	فصل دوم: ملاحظات نظری
16.....	1-2- صرف
18.....	2-2- تعریف انواع تکواژ
18.....	1-2-2- ریشه
19.....	2-2-2- سناک
19.....	3-2-2- پایه
19.....	4-2-2- وند
20.....	5-2-2- تکواژ اشتقاقی
20.....	6-2-2- تکواژ تصریفی
21.....	3-2- بررسی مؤلفه های صرف
21.....	1-3-2- تصریف
23.....	2-3-2- واژه سازی

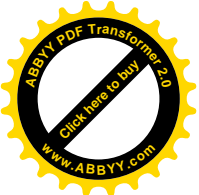
- 23..... اشتقاق 1-2-3-2
- 23..... ترکیب 2-2-3-2
- 28..... ملاکهای تشخیص تصریف از اشتقاق 4-2
- 32..... انواع رویکردها در فرایند تصریف و اشتقاق 5-2
- 33..... رویکرد دوشقی 1-5-2
- 33..... رویکرد طیفی 2-5-2
- 34..... رویکرد سه شقی 3-5-2
- 34..... جمع بندی 6-2
- 35..... فصل سوم: تصریف
- 36..... امکانات تصریف فعل در گویش لری دورودی (کلیات) 1-3
- 39..... ستاک حال، ستاک گذشته و مصدر در گویش لری 1-1-3
- 45..... وندهای فعل در گویش لری 2-1-3
- 45..... پیشوندها 1-2-1-3
- 49..... پسوندها 2-2-1-3
- 54..... زمانهای فعل در گویش لری 3-1-3
- 54..... 1-3-1-3 ساختهای حاصل از ستاک حال (ساختهای ناگذشته)
- 59..... 2-3-1-3 ساختهای حاصل از ستاک گذشته (ساختهای گذشته)
- 71..... 4-1-3 وجه فعل در گویش لری دورودی
- 71..... 1-4-1-3 وجه اخباری
- 72..... 2-4-1-3 وجه التزامی
- 72..... 3-4-1-3 وجه امری
- 73..... 4-4-1-3 وجه شرطی
- 74..... 5-4-1-3 وجه دعایی
- 75..... 5-1-3 نمود فعل در گویش لری
- 75..... 1-5-1-3 نمود ناقص در زمان حال (حال ملموس)

- 77..... (گذشته ملموس) 2-5-1-3- نمود ناقص گذشته
- 78..... 6-1-3- جهت فعل در گویش لری
- 79..... 1-6-1-3- جهت معلوم
- 79..... 2-6-1-3- جهت مجهول
- 81..... 7-1-3- ساختمان فعل در گویش لری
- 81..... 1-7-1-3- فعل ساده
- 82..... 2-7-1-3- فعل پیشوندی
- 84..... 3-7-1-3- فعل مرکب
- 86..... 4-7-1-3- عبارت فعلی
- 87..... 2-3- امکانات تصریف اسم در گویش لری
- 87..... 1-2-3- معرفه و نکره
- 89..... 1-1-2-3- نشانه های اسم نکره در گویش لری
- 91..... 2-1-2-3- نشانه های اسم معرفه در گویش لری
- 92..... 2-2-3- مفرد و جمع
- 94..... 3-3- امکانات تصریف صفت در گویش لری
- 94..... 1-3-3- صفت از نظر سنجش
- 94..... 1-1-3-3- صفت ساده
- 95..... 2-1-3-3- صفت تفضیلی (برتر)
- 95..... 3-1-3-3- صفت عالی (برترین)
- 97..... 4-3- جمع بندی
- 98..... فصل چهارم: اشتقاق
- 99..... 1-4- کلیات
- 99..... 2-4- وندهای اسم ساز
- 100..... 1-2-4- پیشوندها
- 101..... 2-2-4- پسوندها

106.....	3-4- وندهای صفت ساز
106.....	1-3-4- پیشنونها
109.....	2-3-4- پسونها
113.....	4-4- وندهای قید ساز
116.....	5-4- جمع بندی
فصل پنجم: ترکیب	
117.....	
118.....	1-5- کلیات
118.....	2-5- ترکیبات اسم ساز در گویش لری
121.....	3-5- ترکیبات صفتساز در گویش لری
124.....	4-5- ترکیبات قیدساز در گویش لری
126.....	5-5- بررسی آماری میزان رخداد الگوهای ارائه شده
فصل ششم: نتیجه گیری	
129.....	
130.....	1-6- پاسخ به فرضیات تحقیق
ضمائم	
133.....	
134.....	متن واجنویسی و ترجمه شده گویشوری 75 ساله، با موضوع خاطرات گذشته وی در دهه 30
148.....	واژه نامه فارسی به انگلیسی
152.....	واژه نامه منتخب لری دورودی
171.....	فهرست منابع

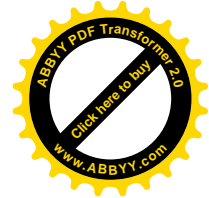
فهرست جدول‌ها و نمودارها

شمارهٔ صفحه	شمارهٔ جدول
32	جدول 1.3. صرف حال ساده رفتن
32	جدول 2.3. صرف گذشتهٔ ساده رفتن
33	جدول 3.3. شناسه‌های فعل در لری
35	جدول 4.3. مقایسهٔ ستاک حال و گذشتهٔ برخی افعال
36	جدول 5.3. وندهای گذشته‌ساز در لری
46	جدول 6.3. وندهای تصریفی فعل در لری
47	جدول 7.3. حال اخباری نشستن
49	جدول 8.3. حال التزامی کشتن
50	جدول 9.3. آیندهٔ نشستن
52	جدول 10.3. گذشتهٔ ساده خوردن
53	جدول 11.3. گذشتهٔ نقلی رفتن
54	جدول 12.3. گذشتهٔ استمراری نشستن
55	جدول 13.3. گذشتهٔ استمراری گفتن
57	جدول 14.3. گذشتهٔ نقلی استمراری ماندن
58	جدول 15.3. گذشتهٔ نقلی استمراری خواستن
59	جدول 16.3. گذشتهٔ بعید برخاستن

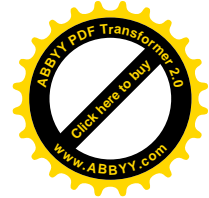
- 61 جدول 17.3. گذشته ابعاد خوابیدن
- 62 جدول 18.3. گذشته التزامی آمدن
- 67 جدول 19.3. گذشته ملموس دیدن
- 69 جدول 20.3. گذشته ملموس نهادن
- 84 جدول 22.3. وندهای تصریفی اسم
- 96 جدول 1.4. وندهای اسم‌ساز در گویش لری
- 103 جدول 2.4. وندهای صفت‌ساز در گویش لری
- 106 جدول 3.4. وندهای قیدساز در گویش لری

- 116 نمودار 1.5. میزان رخداد الگوهای اسم‌ساز
- 117 نمودار 2.5. میزان رخداد الگوهای صفت‌ساز
- 117 نمودار 3.5. میزان رخداد الگوهای قیدساز
- 118 نمودار 4.5. مقایسه کلی الگوهای ارائه شده

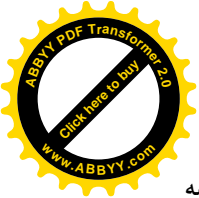

جدول آواهای گویش لری و راهنمای تلفظ

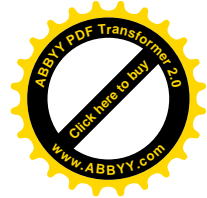
نشانه آوایی	مثال	معادل
(همخوان)		
/p/	/pæti/	خالی ، برهنه
/b/	/berar/	برادر
/t/	/tæni/	تنور
/d/	/dema/	عقب ، پشت
/k/	/kodi/	کدو
/g/	/gerivæ/	گریه
/m/	/mi:ʒ/	موش
/n/	/nali/	تُشک
/l/	/læmmu/	شکمو
/r/	/ro:qo/	روغن
/f/	/færx/	فرق، تفاوت
/v/	/væ/	عرض، پهنا
/s/	/si:v/	سیب
/z/	/zeqza:r/	زمین باتلاقی
/q/	/qela:/	حیاط، خانه
/x/	/xæs/	غلیظ
/tʃ/	/tʃævill/	ناتوان (دست و پا چلفتی)

/ʃ/	/ʃiʃæk/	گوسفند جوان
/dʒ/	/dʒæfæŋg/	دشنام و یاوه
/ʒ/	/ʒɑ:/	نشخار
/h/	/horuʃ/	بلغور گندم
/y/	/yæk/	یک
/æ/	/gæp/	گپ و گفت
/æ:/	/gæ:p/	بزرگ
/e/	/ber/	کسی که زبانش می- گیرد
/:/	/bɜ:r/	بگیر
/o/	/tor/	ادامه، پی
/o:/	/to:r/	طور (در: اینطور)
/ɑ/	/tʃɑr/	چهار
/ɑ:/	/tʃɑ:r/	چادر
/i/	/di/	دید
/i:/	/di:/	دود
/u/	/ku/	کو؟ کجاست؟
/u:/	/ku:/	کوه
/ey/	/beyr/	بگیر
/ay/	/mohay/	می خواهی

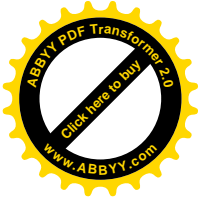
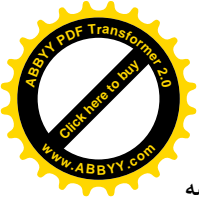

فصل اول: مقدمه

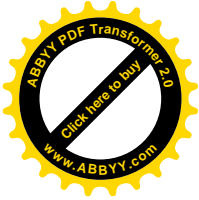
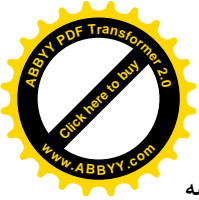
فصل اول:

مقدمه

1-1- درآمدی بر گویش‌ها و لهجه‌ها در ایران

همه ما شاید ده‌ها بار این جملات را شنیده باشیم که "ایران کشوری پهناور با اقلیم متنوع و اقوام گوناگون و فرهنگ‌های متنوعی است" و یا "ایران کشوری با تنوع زبانی و گویشی فراوان است"؛ اما به جرأت می‌توان ادعا کرد که به‌رغم این تنوع و گوناگونی، در حوزه اختصاصی زبان و زبان‌شناسی و گویش‌شناسی اقدامات درخور و شایسته‌ای برای حفظ و اشاعه این گنجینه عظیم صورت نگرفته، و اگر اقدامات حداقلی صورت گرفته را نادیده نگیریم، باید بگوییم این تحقیقات و اقدامات متناسب این زمینه بالقوه تحقیقاتی نبوده است. اینکه چرا و چگونه وضع بدین صورت درآمده موضوع بحثی است که مجال دیگری می‌طلبد، اما سیطره قوی زبان فارسی معیار به لحاظ قدمت و رسمیت استفاده در ایران را می‌توان یکی از اصلی‌ترین دلایل این کم‌توجهی به گویش‌ها و لهجه‌ها دانست، زیرا که بعد از قرون دوم و سوم هجری و پس از اتفاقات تاریخی مربوط به جنگ و تلاش برای جلوگیری از تسلط اعراب و نیز زبان آنها بر ایران و بروز و ظهور شاعران و حکیمان و ادیبان و اهتمام ایشان در نگارش به خط و زبان فارسی در جهت زنده نگاه داشتن آن و جلوگیری از عرب‌زبان شدن ایرانیان به دلایل مختلف اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و ... (طیب زاده، 1382)، جریانی را بوجود آورد که آن هدف را محقق نمود، اما همان جریان گویی تا امروز نیز پا برجاست و سایه خود را طوری گسترده که فضای بسیار کمتری برای تجلی و نیز بررسی گویش‌ها و لهجه‌های ایرانی در میان دانشگاهیان باقی گذاشته است؛ این در حالیست که گویش‌ها و لهجه‌های پیرامون هر زبان، کارآمدترین ابزار در بررسی و احیای زبان و فرهنگ است که به دلیل ویژگی آزاداندیشی و نگاه غیررسمی کمتر دستخوش تغییر و دگرگونی می‌شوند. از مباحث تاریخی که بگذریم شاید نوپا و نوبنیاد بودن گویش‌شناسی و نیز لهجه‌شناسی در ایران خود دلیل دیگری است تا توجه کمتری به این زیرشاخه‌های علم زبان‌شناسی صورت بگیرد.

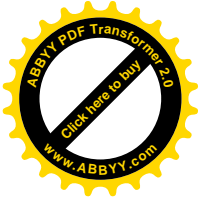
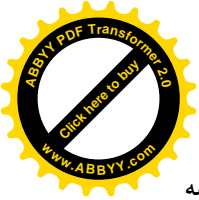
نگارنده این سطور که خود از گویشوران گویش لری شهرستان دورود در استان لرستان است، با در نظر داشتن موارد فوق و در جهت انجام حداقل‌هایی برای خدمت به گویش‌شناسی، اقدام به نگارش این پایان‌نامه با عنوان بررسی صرف در گویش لری دورودی نموده است. همچنان‌که پیشتر ذکر شد گستردگی و توجه زیاد به فارسی معیار - به دلایل متفاوت - در تحقیقات زبان‌شناسی در ایران از یک سو و رو به زوال بودن برخی گویش‌ها و لهجه‌های ایرانی در گذر زمان از سوی دیگر، باعث می‌شوند تا به ضرورت انجام تحقیقاتی از این دست، بیش از پیش پی‌ببریم. ذکر این نکته نیز حائز اهمیت است که گسترش روزافزون انواع رسانه‌ها در کشور و مورد اقبال بودن آنها، که بالاجبار به زبان فارسی معیار ارائه می‌شوند، باعث می‌گردد که نسل‌های بعدی ما رفته‌رفته با گویش‌های محلی مناطق خود ناآشنا و گاهی نیز بیگانه شوند؛ پس حفظ و اشاعه این گویش‌ها و لهجه‌ها خود در درجه بالای اهمیت قرار می‌گیرد.

1-2- در مورد گویش لری

در تعاریف موجود از زبان، گویش و لهجه گاه به مواردی برمی‌خوریم که در مرز بین این واژه‌ها قرار داشته و گاهی نیز عنوان می‌شود: زبان و گویش واژه‌هایی مبهم‌اند (وارد، 2003: 24)¹ که زبان‌شناسان در کاربرد آنها با مشکل مواجه بوده و محتاطانه عمل می‌کنند، و گاه نیز به مواردی بر می‌خوریم که کاملاً تفکیک شده و مجزا هستند. بر اساس تعاریف موجود از گویش اینگونه می‌توان گفت که: "گویش عبارتست از گونه‌ای از زبان که به لحاظ جغرافیایی و یا اجتماعی از دیگر گونه‌ها مجزا و مشخص است و به کمک مجموعه‌ای از واژه‌ها و ساخت‌های دستوری خاص خود قابل تشخیص است" (کریستال، 2003: 136)². در خصوص گویش لری اینگونه می‌توان گفت که چون تمایز اصلی آن با زبان فارسی معیار صرفاً

¹ - Wardhaugh, Ronald.

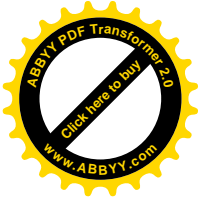
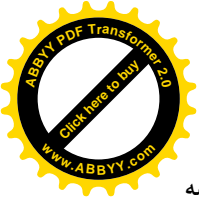
²- Crystal, David.

برخی تمایزات آوایی نیست نمی‌توان آن را لهجه‌ای از فارسی دانست؛ اما به دلیل وسعت منطقه جغرافیایی مورد استفاده و میزان گویشور (در حدود هفت استان)، وجود برخی مشخصه‌های نحوی خاص (چینش کلمات، نحوه استفاده از زمان‌ها، برخی ساخت‌های فعلی و...)، تمایزات واژگانی و بسیاری تمایزات آوایی با زبان فارسی معیار از آن با عنوان گویش لری یاد می‌کنیم و در این پژوهش نیز از عنوان گویش لری بجای گویش لری دورودی استفاده می‌شود.

در تقسیم‌بندی زبان‌ها و گویش‌های ایرانی در کتاب *راهنمای زبان‌های ایرانی* ویراسته رودیگر اشمیت (1989)¹، گویش لری را از شاخه زبان‌های جنوب‌غربی ایران گفته‌اند. به لحاظ گستره کاربردی، این گویش در استان‌های غربی ایران همچون لرستان، همدان، چهارمحال و بختیاری، ایلام، کهگیلویه و بویراحمد، خوزستان و فارس صحبت می‌شود. البته مهاجرت گروهی گویشوران لر به مناطق دیگر نیز موجب گستردگی آن شده‌است. در همه شهرستان‌های لرستان (بجز شهرهای لک زبان در مناطق مرکز به سمت غرب استان) گویش لری به صورت‌های متفاوت صحبت می‌شود؛ از جمله گویش خرم‌آبادی، گویش بروجردی، گویش دورودی، گویش اشترینانی و ... در دیگر استان‌های ذکر شده نیز وضع به همین منوال است که هر منطقه لهجه خاص خود را دارد. شایان ذکر آنکه عمده‌ترین تفاوت بین لهجه‌های گوناگون این گویش، آوایی و در مواردی نیز واژگانی است؛ البته نباید از برخی تفاوت‌های نحوی در برخی استان‌ها غافل بود.

¹ - Schmitt, Rudiger.

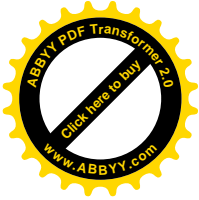
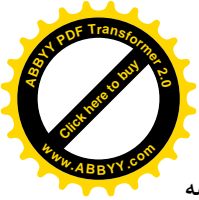
1-3- بیان مسأله، ضرورت و اهداف تحقیق

در یک نگاه کلی زبان‌شناسی به بخش‌های صرف، نحو، واژگان و واج‌شناسی تقسیم می‌شود، که با گذشت زمان و پیشرفت علوم و نیز نیازهای علمی بشر این دسته‌بندی کلی به زیر مجموعه‌هایی که گاه خود پایه‌گذار علمی نو شده‌اند، تقسیم‌بندی مجدد شده است. در تحقیق پیش رو صرف مدنظر ماست، که اساساً این شاخه از زبان‌شناسی به مطالعه ساختار درونی کلمات می‌پردازد. در صرف موضوع تصریف و واژه‌سازی - مشتمل بر ترکیب و اشتقاق (و دیگر فرایندها) - مطرح و بررسی می‌شود. هدف ما در این تحقیق بررسی صرف در گویش لری دورودی (شهرستان دورود) است. در این راستا بحث تصریف اجزاء اصلی کلام، یعنی فعل، اسم، صفت و فهرست وندهای تصریفی مربوط به آنها مطرح خواهد شد و سپس به موضوع اشتقاق، وندهای اشتقاقی، ترکیب و همچنین الگوهای ترکیب و نیز میزان رخداد آماری آنها در این گویش می‌پردازیم. در خلال فصول مختلف پایان‌نامه نیز مقایسه گویش لری دورودی با فارسی معیار انجام می‌شود تا تشابهات و تفاوت‌های موجود نیز مشخص شوند. در این راستا سعی ما بر این است که به سؤالات زیر پاسخ دهیم:

1. آیا وندهای تصریفی و اشتقاقی در لری دورودی به لحاظ نقش و نوع همانند فارسی معیار هستند؟

2. آیا الگوهای ترکیب واژگانی در گویش لری دورودی مانند زبان فارسی است؟

از آنجا که گویش‌ها و لهجه‌های ایرانی به دلایلی که پیشتر شرح مختصر آن گذشت تحت تأثیر شدید زبان فارسی معیار قرار دارند، پس ثبت و ضبط آنها از وظایف اصلی دانشجویان زبان‌شناسی است، چراکه این لهجه‌ها و گویش‌ها مشحون از مواد زبانی و فرهنگی ناب و ناشناخته‌ای هستند که بخشی از فرهنگ این سرزمین به شمار می‌روند و پاس‌داشت فرهنگ ایران از ضروری‌ترین وظایف ماست. گویش لری که

گاه به خاطر ویژگی‌های بکر خود از آن به زبان لری نیز یاد می‌شود، یکی از همین منابع غنی زبانی و فرهنگی در کشور است که کمتر مورد بررسی قرار گرفته و در این تحقیق کانون توجه خواهد بود. بصورت مشخص و موجز در این تحقیق برآنیم تا پس از بررسی‌ها به این اهداف دست بیابیم:

1. معرفی و بررسی ویژگی‌های صرفی گویش لری دورودی و مقایسه آن با فارسی معیار.
2. ارائه فهرست وندهای تصریفی و اشتقاقی و متمایز ساختن آنها با ملاکهای عینی.
3. ارائه الگوهای ترکیب واژگانی این گویش.
4. بررسی آماری میزان رخداد این الگوها.

1-4- روش تحقیق

کم بودن موارد مشابه تحقیقاتی در این موضوع خود بر بکر و نو بودن این موضوع صحه می‌گذارد، اما کار را از آن جهت دشوار می‌کند که متأسفانه در این گویش هیچ متن مکتوبی موجود نبوده تا بتوان کار را از آنجا شروع کرد، لذا نگارنده خود اقدام به جمع آوری داده‌ها برای انجام این کار نموده است. بدین منظور پس از انتخاب تصادفی گویشوران مَسَن مرد و زن (بالای 50 سال) که اصالتاً در این منطقه پرورش یافته و همچنین مراودات فارسی بسیار کمی نیز داشته‌اند، در مواردی به ضبط کامل صحبت‌ها و ترجیحاً داستان، حکایات و خاطرات ایشان و در موارد دیگری نیز تنها به یادداشت واژه‌های گفتاری آنها اقدام کردیم. پس از این مرحله، واج‌نویسی و نیز مکتوب نمودن مصاحبه‌ها صورت گرفت تا مواد خام و پیکره مورد نیاز جهت بررسی و تجزیه و تحلیل صرفی را در دست داشته باشیم. مجموعه حاصل شامل بیش از 4000 واژه شد. از مجموعه حاصل شده فهرست‌هایی جداگانه از فعل، اسم، صفت، قید و نیز وندها تهیه شد؛ اسم و فعل بیشترین تعداد واژه‌ها را به خود اختصاص دادند و دیگر اجزاء کلامی از جمله صفت، قید،